

NAMNOŻYĆ (26) *vb pf*

a jasne; o prawdopodobnie jasne (tak w mnożyć).

inf namnożyć (1). ◇ *fut* 3 sg namnoży (1). ◇ 3 *pl* namnożą (1). ◇ *praet* 1 sg *f* -m namnożyła (1). ◇ 2 sg *m* -ś, -eś namnożył, namnożyłeś (3). ◇ 3 sg *m* namnożył (6). *f* namnożyła (1). *n* namnożyło (2). ◇ 1 *pl m pers* namnożyli (5). *subst* namnożyły (2). ◇ *con* 2 sg *f* namnożyłabyś (1). ◇ 3 sg *n* by namnożyło (1). ◇ *part praet act* namnożywszy (1).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu.

1. *Sprawić, że czegoś będzie więcej; powiększyć ilość czegoś, rozmnożyć (z subiektywnym odczuciem wielości); multiplicare PolAnt [czego (zwykle pl) a. wiele czego (22), kogo (pl) a. wiele kogo (3)] (25) : KromRozm I D4v; jakich przywilejow namnożyli w Rzeczypospolitej prawom naszym przeciwnych, co barzo złym Rzeczypospolitej być nazywamy Diar 74; KuczbKat a2; RejZwierc 146v; iákich mow zgorzliwych dofyć tych czáłow nie ípokoyne díputácye námnożyły. WujJudConf 175v; Rozmnożyłeś narod/ nie námnożyłeś wefela BudBib Is 9/3; Bo námnożył Efraim ołtarzów ku grzeźzeniu/ były v niego ołtarze ku grzeźzeniu. BudBib Os 8/11; Bo zápomniał Izrael ítworzyćielá íwego/ á nábudował dworow/ Iehudá też námnożył miał obronnych BudBib Os 8/14, Os 10/1; HistHel B4v; BudNT przedm b5; Ach tá Winnicá potym ciernia námnożyłá/ á od oney hoyney płodności bárzo odstąpiłá ArtKanc 116; przewłoká íspráwiedliwóści/ przenieśienie Sądów ná Seym/ á Seymowanie áz we dwie lećie/ ták wiele kozakow/ y ták możnych námnożyło GórnRozm H3v; Iáko y owo/ kiedy w ákćie nie dołożą Tego fłowká PROXIMA, íto błędów námnożą. KlonWor 80.*

namnożyć komu (7): A boday íe gdzyekolwiek/ rodziło to zyele/ Coby nam tákich ludzi/ námnożyło wiele. RejZwierc 63; Trzy przednieyfe rzeczy widzę/ ktore nam tych błędów námnożyły BudNT przedm b4. Cf »sobie namnożyć«.

namnożyć czym [= przez co, za sprawą czego] (1): íwoim głúptwem ták wiele ízkodliwych błędów námnożyli/ że íe trudno y wyliczyć. BudNT przedm b5.

W charakterystycznych połączeniach: namnożyć błędow (4), mow zgorzliwych, przywilejów, rozpustności, swej wolej, trudności, wesela.

Zwroty: »chleba hojnie namnożyć« = spowodować urodzaj (1): [mówi lato:] Możećieć mię mátką zwác/ bomći was żywiłá/ Y chlebá ná wiele dni hoyniem námnożyłá. RybGęśli B4.

»sobie namnożyć« [szyk zmienny] (5): LubPs Qv; RejPos 64; Przechodził íe zálię do íadkow íwoich/ do rybniczkow twoich ktorycheś íobie námnożył zá możnieyfyzych lath íwoich RejZwierc 172v, 165; BudBib Ier 2/22.

Przen: W aluzjach do przypowieści ewangelicznej o kąkolu [Vulg Matth 13/25–30] [wiele czego] (2) : A rozumie też temu [czart]/ íz tym kąkolem/ tho íełth złościwym á niewiernym narodem ludzkim/ im go nawięczye námnoży/ tym nalepiey może oíádzić ciemne kroleśtwo íwoie RejPos 52v.

Zwrot: »namnożyć sobie« (1): A ták ten czárt á ten íprzećiwnik káždego narodu cnotliwego/ námnożywłzy íobie tego kąkolu íwego/ íthára íe vftáwicźnie/ áby záwždy záglúfzał á zátlumiał to wdzięczne náfienie Páńłkie/ to íełt cnotliwy/ poboźny/ a wierny naród ludzki RejPos 52v.

2. *Zaludnić wiele miejsc (z subiektywnym odczuciem wielości) [co kim] (1) : Z tychże też Dodoneow obywátele Rodum Infulę opánowáli/ y wiele Portow y Krain w Aziey/ w Europie/ y we Włószech/ [...] ofiedli/ y narodámi Greckimi námnożyli. StryjKron 15.*

Synonim: 1. nalqc.

Formacje współrdzenne cf MNOŻYĆ.

*Cf **NAMNOŻENIE***

TK